

RRA GIZ

ZDRUŽENJE REGIONALNIH
RAZVOJNIH AGENCIJ

(ne)dostopnost podatkov za razvoj regij

sklop Podatkovno podprto odločanje in načrtovanje na regionalni ravni

Vane Urh, Razvojni center Novo mesto d. o. o.

Slovenski regionalni dnevi, Ptuj, 2022

Pregled

RRA GIZ
ZDRUŽENJE REGIONALNIH
RAZVOJNIH AGENCIJ

➤ Izhodišča

➤ Odprta vprašanja

➤ Dobre prakse

➤ Spremembe kot
priložnost za
regionalni razvoj

Izhodišča

1. Podatki so glavno in dopolnilno orodje za razumevanje

stanja v regijah

dejstvo, ki nekaj pove

sporočilo, ki se lahko obravnava v računalništvu

2. Raba številnih baz podatkov (SURS, AJPES, UMAR, ARSO,

manj GURS, MKGP, NIJZ, ZRSZ, ZGS)

varstvo narave – urejanje vodotokov

3. Odnosi med področji zmanjšanje prometa – širitev cestnega omrežja

energetska preskrba – zmanjšanje ogljičnega odtisa

4. Regije zaznamujejo različne prostorske enote

Odprta vprašanja

RRA GIZ

ZDRUŽENJE REGIONALNIH
RAZVOJNIH AGENCIJ

➤ Spremljanje vodilnih in dopolnilnih kazalnikov MGRT za regionalni razvoj (OP priprave RRP 21-27) – še in že manjkajo

??Število dni s preseženo ciljno vrednostjo za prizemni ozon??

➤ 1. OP EKP do leta 2029 predvideva postavitev 23 e-polnilnic v KRVS in

Cilj SPRS2050: 1,2,3,4
Cilj EU21-27: 2

7. Število, površina in tip funkcionalno degradiranih območij (vir: MGRT), (NUTS 3, LAU 2).
Dejanska raba tal v % (vir: MOP) (NUTS 3, LAU 2).
Površina/delež varovanih gozdnih rezervatov (vir: MKGP), (NUTS 3, LAU 2) in
Delež varovanih območij po regijah (vir: ZRSVN), (NUTS 3, LAU 2).

25 v KRZS

Področje: STANOVANJE

Cilj SRS2030: 3
Cilj SPRS2050: 1,2,3,4
Cilj EU21-27: 4

8. Stopnja stanovanjske prikraščenosti po kakovosti stanovanja (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).
Povprečna površina stanovanja na prebivalca (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3, LAU 2).
Stopnja prenaseljenosti, (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).
Stopnja preobremenjenosti s stanovanjskimi stroški (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).
Povprečna površina stanovanja na prebivalca (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3, LAU 2).
Število javnih najemnih stanovanj (vir: Anketa Stanovanjskega sklada RS), (NUTS 3, LAU 2).
Stopnja stanovanjske prikraščenosti po vseh elementih prikraščenosti (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).

2. Kazalnik Prebivalci, ki imajo dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture
3. 10 km novih ali nadgrajenih

Področje: OKOLJE

Cilj SRS2030: 9
Cilj SPRS2050: 1,2,3,4
Cilj EU21-27: 1,2,4

9. Ekološki odtis (vir: MOP), (NUTS 3).
Delež priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje ali na komunalne čistilne naprave (vir: MOP) (NUTS 3, LAU 2).
Delež prečiščene odpadne vode s sekundarnim in terciarnim čiščenjem v izpušeni odpadni vodi (vir: SURS), (NUTS 3, LAU 2).
Število dni s preseženo ciljno vrednostjo

železniških povezav in 22 obnovljenih postajališč

➤ Boljše povezovanje med raziskovalnimi organizacijami in podpornim okoljem za trajnostni razvoj (spremljanje ključnih kazalnikov na državni in regionalni ravni)

➤ Pridobivanje izbranih podatkov po regijah je oteženo, nemogoče;

Več podatkov na ravni razvojnih regij:

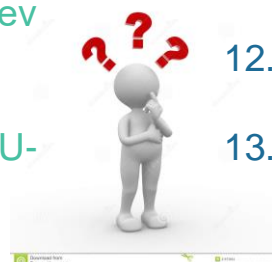
- Gospodarstvo (podporno okolje, turizem, kmetijstvo)
- Promet (način potovanja)
- Narava in dediščina (ukrepi znotraj območij)

MGRT

1. Stopnja delovne aktivnosti (vir: SURS), (NUTS 3- DAK, ANP- Aktivno in neaktivno prebivalstvo; LAU 2- DAK (Delovno aktivno prebivalstvo))
2. Delež prebivalstva (20-64 let) s terciarno izobrazbo (vir: SURS, ANP), (NUTS 3)
3. Razpoložljivi dohodek na prebivalca (vir: SURS, regionalni računi) (NUTS 3).
4. Stopnja tveganja socialne izključenosti (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).
5. Leta pričakovanega zdravega življenja ob rojstvu (vir: NIJZ), (NUTS 3).
6. Delež prebivalcev, ki imajo v oddaljenosti največ 1 km postajališče javnega potniškega prometa s primerno frekvenco (vir: MZI) (NUTS 3, LAU 2).
7. Število, površina in tip funkcionalno degradiranih območij (vir: MGRT), (NUTS 3, LAU 2).
8. Stopnja stanovanjske prikrajšanosti po kakovosti stanovanja (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).
9. Ekološki odtis (vir: MOP), (NUTS 3).
10. Število obiskov splošnih knjižnic na prebivalca (vir: NUK), (NUTS 3, LAU 2).
11. Udeležba na državnozbornih volitvah v % od volilnih upravičencev (vir: DVK), (NUTS 3, LAU 2).
12. Delež gospodinjstev, ki so poročala o težavah s kriminalom, vandalizmom ali nasiljem v svojem bivalnem okolju (vir: SURS, EU-Silc), (NUTS 3).

1. Dolžina novogradenj in rekonstrukcij državnih (glavnih in regionalnih) cest (km ali v deležu od izhodiščnega stanja) [vir: MZI, DRSI]
2. Dolžina novogradenj državnih (daljinskih, glavnih, regionalnih) kolesarskih povezav (ločen vozní pas) [vir: MZI, DRSI]
3. Delež označenih kolesarskih povezav [vir: MZI, DRSI]
4. Dolžina novogradenj in rekonstrukcij železniških prog (km ali v deležu od izhodiščnega stanja) [vir: MZI, MOP]
5. Število logističnih centrov/multimodalnih točk za osebni in tovorni promet (število) [vir: pripravljavec, MZI, MOP]
6. Površina razpoložljivih komunalno opremljenih površin za gradnjo stanovanj/preb. (m²) [vir: pripravljavec, MOP]
7. Število stanovanj/preb. in povprečna velikost stanovanja (m²) [vir: GURS]
8. Površina razpoložljivih komunalno opremljenih površin za gospodarske dejavnosti/preb. (m²) [vir: pripravljavec, MGRT]
9. Obseg razpoložljivih komunalno opremljenih površin za družbene dejavnosti /preb. (m²) [vir: pripravljavec]
10. Delež zaraščenih površin (v % površine regije) [vir: MKGP]
11. Število občinskih središč s storitvami in družbenimi dejavnostmi (izobraževanje, zdravstvo, kultura, šport, socialno varstvo, policija, banka, pošta, neživilska trgovina) [vir: pripravljavec, MOP]
12. Število prenočitvenih zmogljivosti (kapacitet, po vrsti nastanitve) (število/na preb.) [vir: MGRT]
13. Število velikih, srednjih, majhnih kmetij (število) [vir: MKGP]

Izbor kazalnikov

1. Kazalnike preverimo z vidika doseganja ciljev (manj je več)
2. Pregledamo razpoložljive podatke in oblikujemo načrt spremljanja
3. Regijske cilje in prioritete čim bolj opredeliti z obstoječimi in pristo-
dostopnimi podatki
4. Razvoj sistema uravnoteženih kazalnikov je zahteven proces
5. Pomanjkanje teh na izbranih teritorialnih enotah ima negativno
posledico na upravljanje (romska problematika, vinogradništvo,
kopalne vode, planinske kočje, zdraviliška območja ...)
6. Pred-vrednotenje izvedbenih programov in projektov z matriko
kazalnikov glede doseganja ciljev (npr. ovrednotenje kako bo 3. pas
na AC vplival na doseganje ciljev SRS 2030, SPRS 2050,
Strategije prometa, Podnebne strategije in drugih)

RRA GIZ

ZDRUŽENJE REGIONALNIH
RAZVOJNIH AGENCIJ

Kazalnik **učinka** ... Dolžina
izgrajenih kolesarskih
povezav

Kazalnik **vpliva** ... Delež
opravljenih poti v službo s
kolesom

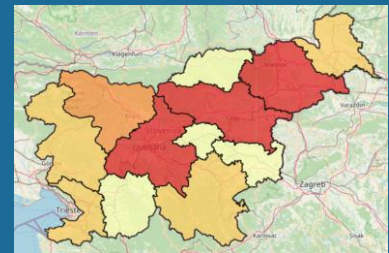

Izkušnje iz baze SURS - SiStat

1. Po prenovi 2019 je nekoliko bolj nepregledna
2. Pogrešamo več podatkov na ravni regij in upravnih enot
3. Pri izbiri podatkov z iskalnikom lahko iščemo samo posamične zadetke
4. Podatki o kmetijstvu se spremljajo triletno (danes so zadnji dostopni iz 2016)
5. Ob spremembi metodologije zbiranja in obdelave podatkov naj se doda povezava do starih podatkov

**Pozitivna izkušnja z
aplikacijo STAGE –
dobrodošlo je še več
kazalnikov**

Dobre prakse

1. Sprejet dogovor kateri kazalniki so pomembni in kateri se spremljajo na ravni vseh regij (izvajanje!)
2. Priprava podatkov o ekološkem odtisu po regijah (ARSO)
3. NIJZ – Zdravje v občinah
4. (ponovna) vzpostavitev Sosveta za regionalno statistiko- (SURS, 2022)
5. Razumevanje in upoštevanje novih spoznanj

Spremembe kot priložnost za regionalni razvoj

Kako nam lahko pri spremembi paradigme pomagajo podatki?

2008 – finančna kriza

2012-2019 – obdobje „debelih krav“

2020-2021 – pandemija Covid

2022 – konflikt med Ukrajino in Rusijo

2023+ pomanjkanje energije, podnebne spremembe,

opuščanje kmetijstva, manko delavno aktivnih, staranje

Ključne značilnosti celostnega prometnega načrtovanja

TRADICIONALNO NAČRTOVANJE PROMETA	CELOSTNO NAČRTOVANJE PROMETA
Infrastruktura je osrednji predmet obravnave	Infrastruktura je eden od načinov doseganja širših ciljev
Projektno načrtovanje	Strateško in ciljno načrtovanje
Netransparentno odločanje	Transparentno odločanje z vključevanjem javnosti
Osrednja cilja sta pretočnost in hitrost	Osrednja cilja sta dostopnost in kakovost bivanja
Osredotočenost na avtomobile	Osredotočenost na človeka
Investicijsko intenzivno načrtovanje	Stroškovno učinkovito načrtovanje
Zadovoljevanje prometnega povpraševanja	Upravljanje prometnega povpraševanja
Osredotočenost na velike in drage projekte	Osredotočenost na učinkovite in postopne izboljšave
Domena prometnih inženirjev	Interdisciplinarnost, integracija s sektorji za zdravje, okolje, prostor in drugimi
Izbor prometnih projektov brez strateških presoje	Strateške presoje možnosti glede na zastavljene cilje

Hvala

